

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. II. Quis Coadjutorem dare, & qui Coadjutores constitui possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

is, quod sit ille, qui *authoritate juris, vel iudicis constituitur ad administrandum officium, Prælati, seu ministri Ecclesiæ morbo, vel aliâs impediti.*

2 Ex qua descriptione duò colliges.

I. Quòd Coadjutor, cum tantum coadjuret rectorem principalem, ejusque defectum in administratione sui officii suppleat, propriè Prælatum, & Rectorem Ecclesiæ dici non posse, eo, quòd ipse curam animarum quoad exercitium duntaxat habeat, manente interim *jure, possessione, & titulo* beneficii penes Rectorem principalem. P. Reiffenstuel cum aliis *hic num. 23. & seq.*

3 II. Administrationem à Coadjutore in hoc differre, quòd ille à Sede Apostolica ad administrandum tam in spiritualibus, quàm temporalibus quandoque detur Episcopis, à sua Ecclesia ex legitima causa absentibus, aut personis Principibus ante legitimam ætatem ad Episcopatus *authoritate Apostolica dispensativè promotis. arg. cap. 42. de Elect. in 6.* Hic autem, scilicet Coadjutor, detur Episcopis, aut aliis Prælati de se quidem ad regendam Ecclesiam aptis, inpræsens autem ob con-

tractum ex morbo, vel senio impedimentum perpetuum ad exercendum, & exequendum munus suum & officium haud amplius idoneis. Reiffenstuel *h. t. num. 25.*

Coadjutor alius est *temporalis*, alius *perpetuus*. Ille dicitur, qui ad tempus vitæ principalis Ecclesiæ Rectoris, vel durantis impedimenti constituitur, & semper revocari potest. Ille verò, qui cum jure successionis in beneficio & officio demortui coadjuti datur, de quo inferius.

Quæres: quomodo *Coadjutoria* perpetua differat ab *expectativa*? Resp. In tribus præcipuè I. quòd *expectativa* ad nullum determinatum beneficium, benè vero *Coadjutoria* detur. II. *Expectativa* non confert, sed tantum promittit beneficium, confert autem *Coadjutoria*. Nam vacante beneficio, cui quis Coadjutor est datus, non indiget nova collatione, sed nova duntaxat immisione in possessionem beneficii. III. In *expectativa* expectantis commodum, in *coadjutoria* non coadjuti principaliter commodum, sed ipsius Ecclesiæ bonum intenditur.

§. II.

Quis Coadjutorem dare, & qui Coadjutores constitui possint?

SUMMARI A.

6. Coadjutorem regulariter dat ille, qui respectu coadjuti est superior. 7. In quibus casibus Capitulum Episcopo Coadjutorem dare possit, exponitur. 8. Parochis Episcopus Coadjutorem dat, & si beneficium fuerit Patronatum, consensum patroni adhibet. 9. Coadjutor debet iisdem qualitatibus esse præditus, quæ requiruntur in coadjuto.

Coad-

6 **C**oadjutor regulariter, & in genere loquendo datur ab illo superiore, cujus est cognoscere de defectu, vel impedimento coadjuti, & propterea, licet collatio Beneficii jure Patronatus, aut ex speciali Privilegio ad inferiorem Episcopo pertineret, ad eum tamen facultas dandi Coadjutorem non spectaret, sed ad Episcopum, tanquam Ordinarium, & immediatum superiorem illius, qui Coadjutore indiget. Ubi tamen observanda est distinctio inter coadjuvandos, an sint Episcopi, & illis Superiores, num verò Abbates, aut alii Beneficiati inferiores. Prælati Majoribus Coadjutorem *regulariter* tantum dat S. Pontifex, maximè, si fiat cum *spe future successionis*, quia ejusmodi coadjutoria adinstar translationis Episcoporum est una ex *causis majoribus*. cap. un. b. t. in 6. quæ S. Pontifici sunt reservatæ cap. 3. de Baptism. Paris. de Resign. Benefic. lib. 6. quest. 5. num. 15. Barbol. J. E. V. lib. 3. cap. 10. num. 33. Cabassut. Jur. Canon. Theor. & Prax. lib. 1. cap. 16. num. 4. Dixi regulariter, nam in cap. un. b. t. in 6. ex speciali gratia conceditur, ut Episcopus morbo, vel aliàs legitimè impeditus, mentis tamen compos, possit de Capituli sui, vel majoris partis consilio, & assensu, unum, vel duos Coadjutores autoritate Apostolica sibi assumere. Quòd idè concessum est, nè Ecclesiæ (præsertim existentes in remotis) dispendium patiantur, si Coadjutor primùm à S. Pontifice postulandus, & expectandus foret. Vivian. ad cit. cap. Si verò Episcopus mentis impos foret, tunc idipsum, & eadem autoritate Apostolica possit Capitulum, aut duæ ejusdem partes concordantes. Quodsi

demum Episcopus usu rationis polleat, & impedimento quidem perpetuo laborans Coadjutorem assumere nolit, tunc Capitulum eidem, tametsi irrationabiliter invito, Coadjutorem quidem dare non poterit, eò quòd inferior in superiorem imperium nullum habeat. cap. 16. de M. & O. debet tamen statum suæ Ecclesiæ præsentem ad Sedis Apostolicæ notitiam quantocyus referre, ac, quòd super hac re à S. Sede ordinari contigerit, humiliter, & promptè adimplere. Vid. Passerinus & Vivian. ad cit. cap. Abbatibus verò, Parochis, aliisque Rectoribus, quibus animarum cura incumbit, de Coadjutore prospicere ad Officium, & munus Episcoporum spectat. Cabassut. Jur. Canon. Theor. & Praxi lib. 1. cap. 16. n. 5. Et si quidem Beneficium fuerit Patronatum, sicut illud Episcopus sine consensu Patroni conferre non potest, ita nec talis beneficii Rectori sine Patroni consensu Coadjutorem dare potest, ut ex Lambert. de J. P. lib. 2. part. 1. q. 6. princip. art. 2. n. 1. notat Gonzalez ad Regul. Cancell. 8. Gloss. 5. §. 9. num. 18. Spes tamen successionis ejusmodi Coadjutoribus ab Ordinario nequitiam indulgeri potest cap. 2. 3. & ult. de Concess. Præbend. Cabassut. d. lib. 1. cap. 13. num. 23.

9 Ut quis in Coadjutorem assumi valeat, iisdem omnino qualitibus quæ desiderantur in Principali, præditus sit, oportet. Concil. Trid. Sess. 25. de Reform. cap. 7. unde, sicut v. g. in Episcopo requiritur ætas 30. annorum, ita in Coadjutore æqualis ætas desideratur, & sic in aliis. Ratio est, quòd Coadjutor assumatur, ut Principalis defectum suppleat; ergo ipsemet simili defectu

laborare non debet. *Parif. de resign. Benefic. l. 7. quest. 20. num. 15. & seqq.* Pignatell. *tom. 4. consult. 137. num. 4.* Hodie, tamen aliud observari videmus in Coadjutoribus perpetuis, & cum spe futuræ successione datis, qui, ut advertit Gonzalez *ad cap. fin. b. t.* non sunt, quod significant, nec Pallorem fessum, aut senem sublevant, sed potius ipsi sublevari necesse habent, siquidem non modo Prælatis jam decrepitis, sed vegetis adhuc juvenes subinde, ministerii sacri planè rudes, propter bonum familiæ in Coadjutores dantur, qui ipsimet, ut ex Gambaro *Tit. de Coadjutor. n. 13.* notat Hieronyma. Gonzalez

ad d. Reg. Cancell. n. 40. nedum Coadjutore, sed Pædagogo indigerent, ita, ut vix non speciem successione in Ecclesia DEI referat. Animi sui sensa etiam hac super re candide aperit Fagnan. *ad cap. 2. de Concess. Præbend. num. 75. & 2. seqq.* quem consulisse non pigebit.

Quoad numerum Coadjutorum dicendum, quod regulariter unus tantum assumi valeat, ex ratione, nè Ecclesiæ nimium graventur, quarum reditus pluribus alendis fortè non sufficient. Possunt tamen duo, non verò plures dari, si ita expedire visum fuerit. *cap. un. b. t. in 6. & Passer. ibid.*

§. III.

Ex quibus causis Coadjutores dari soleant?

SUMMARI A.

10. Non solum ex causa aegritudinis, & debilitatis (quæ causæ duntaxat in *b. t.* exprimentur) sed etiam ex aliis causis, quæ enumerantur, Coadjutor dari potest. 11. Coadjutor perpetuus cum spe successione à nemine alio præterquam à S. Pontifice dari potest. 12. Qui mox à morte coadjuti sine nova collatione jus in re in Prælatura acquirit. 13. Coadjutorie perpetuæ in Germania sunt frequentes, nec in iis forma electionis tam strictè attenditur.

10 **Q**uanquam spectata Rubrica *b. tit.* nonnisi ex duabus causis aegritudinis videlicet, & debilitatis Coadjutor temporalis dari posse videatur, complures tamen causæ aliæ à Parisio *de resign. Benefic. lib. 7. q. 20.* & Barbof. *J. E. V. lib. 3. cap. 10. à n. 5. ad 20.* recensentur. Sic datur Coadjutor Prælati de dilapidatione suspecto *cap. 27. de Offic. delegat.* Item Parochis illiteratis, & imperitis, modo aliàs honestæ vitæ sint, conformiter Trident. *Sess. 21. de Reform. cap. 6.* Sbrozza de

Offic. Vicar. lib. 5. quest. 212. qui tamen ex eo, quod Coadjutorem acceperint, ab obligatione residendi in sua Parochia neutiquam liberabuntur, nè aliàs melioris conditionis illiterati præ literatis existant. Barbof. *cit. l. num. 29.* In senibus, quanquam, ut tales dicantur, ætas 60. annorum juxta Pignatellum *cit. consil. n. 2.* sufficiat, non tamen, ut Coadjutores iisdem adjungantur, hæc ætas sufficit, nisi simul tanta virium debilitas accedat, quæ Rectorem ad exequendum officium suum impotent-